



R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

53. In Festo S. Francisci Tripartita. Pater mi, pater mi, currus Israel & auriga eius. 4. Regum. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

de puritate & innocentia, & rebus cœlicis. Postmodum Religionem instituens, habuit Angelum superiorem ex quarto ordine majori fulgore coruscantem. Ita habetur c. 15. vitæ ejus.

Bern. in Psal. 90.

Honoremus itaque magna devotione cœlestes illos spiritus, concives nostros, & militiæ nostræ Duces & adjuutores. Debemus eis reverentiam pro presentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro consilio. Sic agamus, ut eorum auxilium non sit sine fructu, & eorum non sit protectio inanis. Eorum gaudium & gloriam accidentalem adaugebimus, si monitis obtemperantes fuerimus. Eos ad ultionem accingemus, si vocem contempserimus. Nec enim parcat, quia nomen Dei est in illis; auctoritas scilicet Dei & potentia in ipsis replendet, vel ad gratiam, vel ad vindictam. Ipsi amant nos, quia Christus amavit: & ideo in periculis assistunt, in dubiis & anxietatibus lucet, in orationibus animant, illasque Deo presentant, ut gratiam nobis referant. Sed quoniam Christo Domino ut iudici se conformant, nomine ejus sese de peccatoribus oblitiscuntur: & quos igne divini amoris accendere non valuerunt æterni ignis vindictæ flammæ radunt, tanquam iustitiæ diviniæ administrari.

Licet verò omnes cœlestes illi milites & Duces à nobis sint colendi & honorandi, specialis tamen debetur. Primati cœlestis exercitus Michaeli honor & devotio; tum ratione peculiaris gratiæ & gloriæ, quam à Deo luminis omnis Fonte proximus illi participat; tum ratione officii & protectionis specialissimæ erga totam Ecclesiam, quia & animas tanquam Signifer primarius debet Deo repræsentare, & in Paradisum introducere. Sed quoniam omnis honor & cultus Angelorum in Deum debet referri, concludamus & dicamus.

Côclusio. Tibi, ô Domine, sempiterna laus & gloria, qui cœlestes illos spiritus tanquam Primogenitos filios tuos ad imaginem tuam creasti initio sæculi, ut jubilarent coram te, & tot donis adornasti, ut essent altra matutina coram te lucentia tota æternitate. Tibi laus, sempiternaque gloria, quod & lucere nobis eos voluisti, & deputasti tanquam Duces, qui in locum nos dirigerent lucis & pacis de regione umbræ mortis. Tibi laus æternaque gloria, qui per Michaelem in cœlo vicisti Draconem, & dejecisti in supplicium sempiternum, qui per illum defendis nos & protegis, qui que tandem hostem tuum perduellem Antichristum per eundem superabis & calcabis. Fac nos, Domine, audire vocem horum cœlestium spirituum, ut in via præcedant nos cum gaudio, ac tandem introducant in locum à te præparatum. Jube, ut porrent nos in manibus suis, ne offendamus ad tot lapides in via sparsos, eorumque auxilio da, ut possimus super aspidem & basiliscum ambulare, & concubare Leonem & Draconem; tandemque cum illis frui gloria tua, & videre salutare tuum, quod ostensurus es in longitudinem dierum, in sæcula sæculorum.

Vitu forigera.

Cum B. Magdalena divinitus translata esset in Cantrum, ubi egit vitam admirabilem, vidit in eo Draconem, & omnis generis viperas in se assurgentes, timuitque & dixit: Dulcis amor Jesu: ita post innumera dona, Draconis escam me officio in hoc deserto? Mox vero adfuit S. Michael, qui serpentinam omnem progeniem calce percussit, ex eo loco dedit præcipitem; spiritumque afflavit odoriferum, qui in flammam conversus, totum antrum lambens, à fœrida fæce viperea expurgavit, dixitque: O Magdalena, Deus, quem diligis, vult te locum istum lacrymarum rigare, ut futurum sæculum exemplum fias patientiæ. Eo dispartente, cum oratione impetasset fontem è saxo, & gratias ageret Christo, apparuere ei plusquam mille spiritus, verba suavissimi amoris lingua Hebræa cantantes, adjicientes non expedire anime adeo assiduum orationum frequentiam. Illa terret, & suspicata dæmones esse, divinam implorat opem: sic rursus adest S. Michael cum sua militia, omnesque fugavit, & dixit: Ne timeas Magdalena, tui custos est Altissimus; Crucemque in ore speluncæ erexit. Tunc tuas radices in ore speluncæ collectas comedit, & aquam fontis sui bibit, & exinde nihil unquam humanum gustavit. Sequenti nocte orans coram cruce, miram amoris flammam sensit, & Angelorū in media turba miram lætitiā, quasi ibi Paradisus esset. Sex mox ab illis ad infernaliam loca delata, pœnas vidit damnatorum. Post ad Purgatorium deducta est, ubi spiritus pii ejus orationes postularunt pro se frequentes; deinde ad crucem reposita dixit Angelus: Hic tanto tempore moraberis, quanto amovimus Jesus in terris.

Exempli. Sylvester in Rosa Aurea.

Ex his patet, tum S. Michaelis, tum aliorum Angelorum officium & curam erga B. Magdalenam, Deiximiam dilectricem. A quibus & postea septies in die fuit elevata ad audiendas laudes divinas. Quorū igitur beneficia ab Angelis in nos derivabuntur, si Deum dilexerimus! O quam meritò eos colimus, eorumque festa celebramus!

IN FESTO S. FRANCISCI.

4. O. Rob. LECT. 17. tripartita.

Pater mi, Pater mi, currus Israël, & auriga ejus. 4. Reg. 2.

Initio sæculi dixit Deus Adæ & filiis ejus: Crescite, & multiplicamini, & replete terram. Impertititque eis benedictionem, & donum fecunditatis: nomen Patria ut familiæ numero prolium fuerint copiosæ, quibus terræ habitatio qua verum repletur. In nova autem lege, sæ multiplicata terra, dicitur: Crescite in fide & charitate, in spiritu, & non in carne, & replete cœlum. Ideo dat benedictionem fecunditatis spiritualis secundo Adam, & filiis ejus, omni sæculo viros destinans, qui semine verbi Dei novos filios Christo cœloque generent, ac Sponsæ ejus Ecclesiæ.

PARS I. S. Franc. tri conv. currum Israël.

Inter hos eminet S. Franciscus, in cujus festo canimus; Deus qui Ecclesiam tuam sexu novæ prolis amplificans

Gen. 15. ampliffima meritis B. Francisci, &c. Adeo fecundus fuit, ut illi benedictio illa Abrahæ competat: *Numeros, si potes, stellas caeli, sic eris & semen tuum.* Verè nuncupari potest ipse *Abraham*, id est, Pater excelsus, & *Abraham*, id est, Pater multarum gentium. Ad illud rectè dirigitur illud: *Dilatata locum tentorii tui, & pelles tabernaculorum tuorum extendæ, ne parcas, longos fac funiculos tuos; ad dexteram enim & laevam penetrabis; & semen tuum gentes hereditabit, & civitates desertas inhabitabit.* Quod quidem & initio Ordinis, & successu temporis ampliffimè factum est, dum etiam infideles penetrarunt filii S. Francisci, Capistranus, Oldoricus, & alii: & modò ad Japonens funiculos suos & hereditatem extendunt, tabernaculaque Domini erexerunt.

Admirabilis S. P. Franciscus cunditas.

Isa. 66.

Planè admirabile est, quam ei mox fuerit fecunda soboles; quia cum duodecim tantum discipulos nactus fuisset à Domino, eosque in diversas orbis partes transmisisset ad evangelizandam gratiam salutis: paulo post ita excrevit numerus, ut in primo Capitulo generali quinque millia numerari potuerint, qui extructis casulis ex juncis & asserculis, super nuda humo cubitantes, paleaque, aut asere, aut lapide, pro pulvillotentibus, orbem totum sua aulteritate in admirationem rapuere. Quæ te dicere tunc licuit illud: *Quis audivit tale? qui vidit huic simile? Numquid parturiet terra in die una, aut parietur gens simul? Sion peperit filios suos.* Huic tamen admirationi respondet Dominus, quod & nostro congruit proposito: *Numquid ego, qui alios parere facio, ipse non pariam? Si ego, qui generationem alii tribuo, sterilis ero, ait Dominus: Hanc igitur prolem fecundam sibi à Domino promissam, in spiritu præviderat Franciscus. Hanc tunc exhortari ferventissimo divini amoris zelo cepit, & in illis qui erant presentes, instruebat omnes futuros filios suos. Tunc ex eius ore perceperunt illa aurea verba: *O æternum benedicti filii, audite me, audite vocem Patris vestri. Magna promissimus, majora promissa sunt nobis. Servemus hæc, suspiremus ad illa. Voluptas brevis, pena perpetua. Modica passio, gloria infinita. Multorum vocatio, paucorum electio, omnium retributio. Quæ quidem verba, numero pauca, spiritu copiosa, testamenti instar filii consignavit. Igitur non solum hi qui tunc adfuerunt, sed & omnes in finem usque sæculi ejus futuri filii, potuerunt ei dicere quod Elias & Elia: *Pater mi; Pater mi, currus Israel & auriga ejus.***

Compar. Elia & S. Francisci.

Nempe Elias à Deo missus, multos habuit filios, qui Prophetarum filii dicti sunt; atque in Carmeli monte collibusque vicinis orationi vacabant, & laudibus divinis, spiritu prophetiæ pleni. Ita & Franciscus, alter Elias, missus fuit, ut filios spiritu Dei plenos aggregaret, ad concinendas Deo laudes; filios electos & perfectos, qui & in aliis verbo salutis spiritum gratiæ parturire valerent. Quis istellas eculi valeat recensere? Quis filios Francisci? Huic re velatum fuit, non defuturam sobolem electam usque in finem sæculi. Unde & cum Elia, ex illis

aliqui in consummatione mundi veritatis præcones sunt futuri. Sic de illis dicimus, quod olim de Jonadab dictum legimus: *Non deficiet vir de stirpe Jonadab, stans in conspectu meo cunctis diebus.* Hier. 34. O felicem Patrem Franciscum! O felices tali Patre Filios!

Quod si specialiter intelligere velis, cur & ipse dici possit, *Currus Israel & auriga ejus*? adverte, quod Elias dictus fuit *Currus Israel*, quia portabat Israël; ejusque onera sustentabat. *Auriga* quoque dictus est, quia populum Dei regens & moderans; impellebat ad omne bonum; per vias rectas ducebat, ne aberraret per devia errorum à Deo vero, portabat ejus infirmitates. Ita Franciscus, quia veros Israëlites & servos Dei in cælum vehabat, dirigebat, supponebat, merito *Currus Israel & auriga ejus* nuncupari potest. Audi hac de re visionem consideratione dignam, ex S. Bonaventura cap. 4.

Pernoctabat Assisii S. Franciscus absens à filiis, quia mane diei Dominicæ prædicaturus erat in Ecclesia cathedrali. Illam noctem anima in oratione pro more peragebat: & ecce circa medium noctis, quibusdam Fratibus quiescentibus, quibusdam adhuc orantibus. Currus igneus miri splendoris pet ostium domus intrans, huc illic tertio se convertit. Super quem globus lucidus residebat, qui solis instar noctem clarere fecit. Obstupefacti sunt vigilantes, & dormientes excitati; in illa que claritate alterius alteri nuda fuit conscientia. Intellexerunt namque concorditer, videntibus in vicem universis in cordibus singulorum, sanctum Patrem absentem corpore, præsentem spiritu, tali transfiguratione effigie, supernis irradiatum fulgoribus, & ardoribus inflammatum, supernaturali virtute in curru splendente simul & igneo sibi demonstrari à Domino: ut tamquam veri Israëlites post illum incederent, qui viros spiritualium, ut alter Elias, factus fuerat currus & auriga. Credendum sanè, quod ille horum simplicium aperuit oculos, ut viderent magnalia Dei, qui oculos quondam aperturæ pueri, ad videndum montem picum equorum, & currum igneorum in circuitu Elisæ! Regressus autem vir sanctus ad Fratres, cepit conscientiarum ipsorum secreta rimari, & confortare ipsos de hac visione, ac multa de profectu Ordinis futura prædicere. Sicque cogoverunt Fratres, Spiritum Domini in tanta plenitudine super eum quiescisse, ut tunc ejus doctrinam & vitam possent sequi. Hæc S. Bonavent.

An non tibi tunc meritò videntur potuisse totè inelamare vocis & cordis anhæctus: *Pater mi, Pater mi, currus Israel & auriga ejus?*

Dicamus ulterius, quod sicut Satan currum fabricavit, quod sæculi homines in incertum de duobus seculum devolvere molitur: Sic & S. Franciscus ei adversum currum fabricavit, tanquam currum gloriæ Dei, qui in cælum eveheret eos, qui illum conscientiam suam

Pars II. De duobus notis prioribus hujus currum, disc.

dere non gravantur. Currit illa Satanæ quatuor rotis deorsum volvitur, & in tartarum currit. Quatuor rotæ sunt, concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, superbia vitæ, negligentia salutis. In hoc curru, quasi triumphans, Satan & Peccatum vehitur, secumque animas pertrahit velatis oculis. Adeo verò multi currunt, ut dicitur Propheta: Propere dilatavit infernus animam suam, & aperuit os suum absque termino, & descendens furus ejus, & gloriosus ejus, & populus ejus ad eum. Capivorus dicitur est populus meus, quia non habuit scientiam. Salutis scilicet scientiam ignoravit, & neglexit, omni concupiscentiæ sese addicens, populus qui Deo servire toto corde debebat, ideo perit.

S. Franciscus ex adverso currum suum erigens, hoc est, sanctum institutum quasi cœlesti vehiculum: quatuor ejus esse voluit rotas, quibus in cœlum revocarentur, animæ pereuntes: Spiritus vitæ est in rotâ. Primæ rotæ sunt, zelus gloriæ Dei, & zelus salutis proximi: Posteriores duæ sunt, contemptus mundi, & contemptus sui.

De prima rota. Zelo gloriæ Dei. 3. Reg. 19.

Zelus gloriæ Dei ardens in S. Francisco patuit, tamquam in altero Elia, ita ut posset dicere cum illo: Zelo zelatus sum pro Domino Deo exercituum. Certè in fine sæculi nullus est ad glorificandum Patrem cœlestem, & Filium ejus Jesum Crucifixum. Cum enim refrigeret charitas, & memoria Passionis Domini oblivioni traderetur, ita ut posset conquiri: Oblivioni datus sum, tanquam mortuus à corde. Tunc suscitavit Pater æternus Franciscum tanquam alterum Christum, qui ejus spiritum revocaret & memoriam, ignemque quem vehementer optat accendi. Elegit propterea eum conformem fieri imaginis filii sui, in linea mentis perfectionis, in vitæ & spiritus similitudine. Vis intelligere hæc in plerisque similitudinem? Atrende speciatim nonnulla.

Psal. 30. S. Franc. tanquam alter Christus.

Rom. 8.

1. Si de Christi adventu longè antea propheta extitit; sic & de S. Francisci ortu. Nam Joachimi Abbas de eo centum annis antea pronuntiavit: Veniet homo characteribus Jesu Christi insignitus. Eius quoque imaginem ad vivum depingi fecit ex eo tempore Venetiis, in Ecclesia S. Marci, cum stigmatibus sacris.

2. Si Christi ortus fuit in stabulo, ita & Franciscum in lucem parere non potuit mater, cruciata longis doloribus, donec peregrini cujusdam monitu (quem Angelum fuisse haud dubium est) è cubiculo suo in stabulum deportata fuit.

3. Si ab Angelis in nativitate sua Christus fuit honoratus; sic etiam Franciscus. Nam & in baptisinate susceptorem ejus fuisse Angelum traditur; ejusque rei memoria cernitur Assisii in quodam sacello, quod à Francisco parvulo nomen retinet, ubi miraculi series parietibus appicta visitur.

4. Si Christus in paupertate & contemptu vitam traduxit, discipulosque duodecim habuit, quos misit sine peccato, sine calcamentis ad prædi-

candum Evangelium salutis; similiter fecit & Franciscus, initio duodecim sui sectatores instituti nactus.

5. Denique, si Christus quinque vulneribus fuit decoratus; sic & Franciscus. Suis enim insignis Rex noster Crucifixus voluit eum insignire in monte Alverne, ut sibi illum tantò perfectius conformaret, & orbi admirabilem redderet. Quare cum sic alloquitur S. Bonaventura: Eya nunc strenuissimè miles, ipse ser armamentis Ducis, quibus munus, omnes adversarios superabis. Per vexillum Regi Altissimi, ad cuius intuitum omnes pugnatōres divini exercitus animentur. Per sigillum summæ Pontifici Christi, quo verba & facta tua tanquam authentica ab omnibus acceptentur. Dicere quoque potest Franciscus, quod olim Apostolus: De cetero nemo mihi molestus sit, (nec homo, nec Satan, nec mundus, nec caro, nec infernus) Ego enim signata Domini mei Jesu Christi in corpore meo porto. In corde utique invisibiliter illa portabat, sed in carne visibiliter; ut omnes Jesum in eo iterum agnoscant crucifixum, & per Franciscum sequantur illum: quia ejus præferens vulnera, omnibus inelamat, non aliam esse viam, qua ad regiam ejus pervenitur, nisi per crucem & passionem. Unde rursus Bonaventura: Jam per hæc signa certissima, non dubius nus tribus seorsim ad sufficientiam, sed plurimè ad superabundantiam comprobata testimonia Dei in se & per incredibilia facta nimis, omne tollunt excusationis vulamen infidelibus, dum credentes in fide stabiliunt, spei fiduciam servium agunt, ignem charitatis accendant.

Tantus erat zelus gloriæ divinæ in Francisco, ut quasi quidam carbo ignitus, divini amoris flamma videretur absorptus. Subitò enim ad auditum amoris Domini, excitabatur, afficiebatur, inflammabatur, quasi plectro vobis extrinsecæ chorda cordis interior tangeretur. Ferventi quoque charitatis incendio gloriosum SS. Martyrum emulabatur triumphum; in quibus nec amoris flamma extinguitur, nec fortitudo potuit infirmari. Desiderabat propterea per martyrii flammam hostiam Domino se offerre viventem, ut & vicem Christo pro nobis morientem rependeret, & ad divinum amorem ceteros provocaret. Sed divina id noluit providentia, licet aliquoties eam ob causam ad infideles se transulerit: Occulta sunt Dei consilia, sed iusta; incomprehensibilia, sed irreprehensibilia. Atque ut sciret se in Deum transformandum, & Christo conformandum, non per martyrium carnis, sed per incendium mentis, Serapheum inflammavit, Christi genens effigiem, intusque miro modo efficiens, simul exterius plagis amoris Christo configuravit. Sic nec à Martyrii gloria fuit alienus, licet non fuerit per Martyrium consummatus.

Zelus quoque salutis proximi, quam secundam De secundam rotam curru ejus ignei diximus, semper in eo da rota promicuit. Non se Christi reputabat amicum, nisi Zelo salutis animas proximi.



animas foret, quas illeredit. Saluti animarum nihil præferendum esse dicebat, quod Unigenitus Dei pro illis dignatus sit in cruce pendere. Cum nimia austeritas in ipso reprehenderetur, quia caro ipsius subdita spiritui non egebat flagello; dicebat se datum aliis in exemplum, & propter alios se custodire vias duras: *Si linguis hominum loquar & Angelorum, charitatem autem in meipso non habeam, & proximi virtutum exempla non monstram, parum profum aliis, mihi nihil, aiebat ipse.* Propterea etiam tantis cum laboribus ad verbum Dei in salutem animarum prædicandum discurrebat per vicus, urbes, castella; immò & per loca desertata, ubi paucis verbum Dei prædicabat summo cum gaudio.

1. Cor. 13.

Bona. 6. 9.

Consulatio S. Francisci cum fratribus suis.

Zelum salutis animarum satis ostendit consultatio quam initio fecit cum Fratribus. Quid Fratres consulitis? an quod orationi vacem? an quod prædicando discurram? Siquidem ego parvulus, simplex & imperitus sermone, majorem accepi gratiam orandi, quam loquendi. Videtur etiam in oratione lucrum, & cumulatio gratiarum: in prædicatione distributio quædam donorum cælitus acceptorum. In oratione etiam purificatio est interiorum affectuum, & unio ad summum bonum: in prædicatione est pulverificatio pedum spiritualium, & distractio ac relaxatio disciplinæ. Denique, in oratione cum Deo conversamur, Angelorum instar: in prædicatione oportet multa uti condescensione ad homines, & humanè inter eos vivendo humana cogitare, dicere, audire. Unum est in contrarium, quod his omnibus videtur præponderare, quod scilicet Dei Filius ob animarum salutem de sinu Patris descendit, ut verbum salutis hominibus loqueretur, quos sanguinis precio redimeret, & emundaret lavacro, & poculo sustentaret. Et quia omnia debemus facere secundum exemplar eorum, quæ in ipso quasi monte sublimi videmus, videtur Deo magis placitum, ut intermissa quiete egrediar ad laborem. Ut autem super hac re divinum responsum audiret, misit ad F. Sylvestrum, qui tunc in monte orationi vacabat, & ad S. Clarum; per eosque cognovit Deo placitum esse, ut ad prædicationem exiret. Tunc visus est (quasi facta super eum manu Domini) novam e cælo induisse virtutem, & zelum novum.

Eccl. 4. 8.

sup. 12.

Hæc ergo una ex totis est, per quam curtus igneus Francisci prosperèolvebatur, secum alios in cælestia trahens, quia ignis & spiritus vitæ erant in totis. Atque, sicut de Elia dicitur: *Surrexit quasi ignis, & verbum ejus quasi facula ardebat;* sic & de Francisco dicit S. Bonaventura: *Aderat sermo suo ad quem cumque pergeret, is qui eum viderat spiritus Domini, & ipse Dei virtus & sapientia CHRISTUS; ut sana doctrina verbis afflueret, & divina potentia miraculis coruscaret.* Erat enim verbum ejus velut ignis ardens, penetrans intima cordis, omniumque mentes admiratione replebat. Postea subdit S. Bonaventura: *Omnis ætas, omnisque sexus properabat audire*

virum novum cælitus mundo datum. Ipse vero per diversas regiones progrediens, evangelizabat ardentem, Domino cooperante, & sermone confirmante sequentibus signis. Adhuc modò verba ejus ignis sunt, dum rememorantur: adhuc exempla ejus rapidos accendunt. Nec abfinitis est vitro illo candidato, quem vidit Ezechiel inter rotas, fumentem de igne altaris cælestis, ut mundum accenderet. Ipse enim juxta Seraphinos agens, non desinit ignem cælicum mittere in corda sibi devotorum.

Ezech. 10.

Postiores rotas nostri ignei, quem dixit Pars III. rexerit & erexit S. Franciscus, diximus esse contemptum rerum sæculi, & contemptum sui. Primum bus pollicem quidem, omnes docere conatus est rerum sæculi nonibus contemptum: qui in ipso tantus fuit, ut nemo quam rotis liber avarus ita opes ardentem dilexerit, & desideraverit, sicut ipse in paupertatis amore exarsit. Hanc filio Dei Dei familiarem attendens, & tamen toto ore depulsam, studuit charitate perpetua desponsare; dicebatque esse Reginam, quia in Rege Regum, & ejus matre Regina, præstanter effulisset; ideo verò eam ab hominibus negligi, vel despici, quia ejus speciem & pretium ignorarent. Nemo thelauri custodiendi sollicitior, quam ipse Evangelicæ hujus Margaritæ; pro hac enim omnia vendenda, omnia spernenda docebat.

Pars III.

De du-

bus pollicem

nonibus

contemptum

rotis

Contem-

plu rerum

sæculi

Fratribus quadam vice interrogantibus, quam certior via ad cælum, quidque inter cætera magis esset Deo acceptum? Ipse secretum cordis sui aperiens, tertio respondit: *O Fratres mei, PARS III. peras.* Hanc assererat viam salutis, fomentum humilitatis, radicem perfectionis, ejus fructus multiplex, sed occultus. Hanc semper in ore, semper in corde, semper gerebat in oculis. Hanc Dominam suam, Reginam, Matrem, Sponsam vocitabat. Illam meditabatur de die, in somno revolvebat de nocte, sine illa sedere, decumbere, dormire, vestiri non poterat, imò nec vivere, aut mori quia cum rerum omnium abdicazione & nuditate, Jesum Christum nudum sequi optabat, vel in vita, vel in morte. Quapropter sæpe illud suis inculcabat: *Vulpes foras habent, & volucres cæli nidus Filius autem hominis non habet ubi caput reclinet.* Sic exemplo Christi eos ad paupertatis amorem erubescere accendebat; quia hanc sui Ordinis fundamentum dicebat, cui omnis structura religionis inniti debebat, ut firmitatem acciperet, cujusque everitione funditus erat evertenda. Sic per revelationem didicerat, dum sacram hanc religionem initiaret, super illo triplici evangelico verbo in Missali sibi demonstrato. 1. *Si vis perfectus esse, vade, & vende omnia quæ habes, & da pauperibus.* 2. *Nihil tuleritis in via, nec peram, nec calcamentia.* 3. *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & sequatur me.*

Pars III.

sem quam

S. Franc.

scitavit.

Lut. 9.

Matt. 19.

Lut. 10.

Lut. 9.

Revera ipse à principio Religionis usque ad mortem ita à se abdicavit omnia, & affectum omnem

rectum

ferum seculi, ut tunica chordula, & femoralibus dives, iis contentus fuerit; & quidem tanquam mutuo accepit. Quadam die cum Deo in oratione per noctem familiariter colloquebatur, quasi in flamma ardente, instar Moysis. Petiit vero ab eo tunc Dominus, ut aliquid sibi offerret, & quidem tertio petiit. Ipse paupertatis suae conscius, dicebat: *Domine, sum totus tuus, non habeo nisi tunicam & chordam, & tua sunt; quid potero offerre? Caelum & terra, ignis & aqua omnia tua sunt.* Tunc ait ei Dominus: *Mitte manum in sinum tuum, & quod in veneris, offer.* Invenit autem monetam auream fulgidissimam, cui similem nunquam viderat & obtulit Deo. *Di Numque est ei, Offer secundo, & tertio, quod invenieris, ut prius.* At rimens ipse suae hic dispensationi paupertatis, protestatus est coram Domino: *Tu seu Domine Deus, quia non amo, nec volo aliquid praeter te. Aurum & omnia despoxi ob amorem tui: si ergo aliquid in sinu meo est, tu possidisti illud, & reddo Dominatori omnium.* Terigitur fecit oblationem, & benedixit Deum, inventis tribus nummis aureis in sinu suo: & statim intellexit, per tres aureos apud se repositos significari obedientiam, castitatem paupertatem, quas per gratiam suam dedit ei Deus perfectè servare. Ipse ergo postulat illos in sinu ejus, ut redderet ei, & per illos eum honorificaret.

Chron. Minor.

Non venit. sup. 14.

Denique, ut aperte agnoscas in eo seculi contemptum, & paupertatis spiritum, usque ad mortem, attende quid in extrema fecerit infirmitate. Poposcit se deportari ad S. Mariam de Portiuncula, ut ubi acceperat spiritum gratiae, ibi redderet spiritum vitae. Volens igitur omnibus exploratum, nihil sibi commune esse cum mundo, super nudam humum se totum nudatum prostravit in fervore spiritus, quarens hora ista extrema nudus lactaretur cum holle nudo. Decubans sic in terra, veste facina deposta, faciem levans in caelum, ait ad Fratres: *Ego quod meum est, feci; quod vestrum, Christus edocuit.* Illis collacrymantibus, unus ex eis quem Vir Dei Guardianum suum esse dicebat, votum ipsius divina inspiratione cognoscens, vilem tunicam Christi pauperulo obtulit; dicens: *Hanc tibi sanguinem pauperi commodo, illam tu suscipe obedientiam sancta mandato.* Jubilabat praeter laetitiam cordis vir Dei, quia usque in finem fidem servaret Dominum paupertati, quodque ad Dominum properaret exoneratus ab omnibus. Nec habitum quidem voluit, nisi ab alio commodatum; ut per omnia Christo esset conformis, qui pauper, & dolens, & nudus, in cruce pendit. O verè alterum Christum, qui & vivens viventi, & moriens morienti, & mortuus mortuo perfectè studuit imitatione esse similis!

De quanta rota. Contem. pass. sec.

Quantum ad contemptum sui, qui sequitur contemptum mundi, & perficere curam in caelum ducantem; nihil illo in Francisco magis emiauit. *Notum est quomodo fratrem suscipiens...*

quidnam de se ipso sentiret, responderit: *Videor mihi maximus peccatorum.* Rationem subiecit: *Quia si quemlibet sceleratum Deum tanta misericordia profecutus fuisset, arbitror quod gravior foret.* Unde & sibi frequenter solitus fuit dicere: *Larvoni si tanta contulisset Altissimi, gravior te foret, Francisco.* Notum quoque est, quomodo malebat de se vituperium audire, quam praeconium: quia hoc ad cadendum, istud verò ad emendandum impelleret. Quapropter cum populus ejus sanctitatem extolleret, praecipiebat alicui Fratris, ut vilia ei in faciem diceret. Cumque Frater ille, licet invidius, diceret eum rudem esse & indoctum, & mercenarium inutilem, hilari corde respondebat: *Benedicat tibi fili charissime Dominus, quia verissima loqueris, & talia filium Petri Bernardonis decet audire.* Dixit etiam aliquando locio suo: *Non mihi videor frater minor, nisi furo in statu quem tibi describo.* Ecce Prelatus existens Fratrum vado ad capitulum, & eos admonet; in fine autem dicitur mihi. *Non convenis nobis, quia illiteratus & idiotus es; ejicioque cum opprobrio.* Dico tibi, nisi eadem mentis & vultus laetitia haec audiero Frater minor nequaquam sum. Sciebat nempe vir Dei hos esse perfectæ humilitatis gradus, spernere seipsum, spernere se sperns. Per hos confecerat ad apicem perfectionis. Ideo contemnebat laudes hominum, dicens: *Quantum homo est in oculis Dei, tantum est, & non plus. Quod alium est apud homines, abominatio est apud Deum.* Quod si pergerent in laudibus ejus, dicere solitus erat: *Non laudandus est, cujus incertus est exitus. Filios & filias adhuc habere possum. Deo omniquod peccator potest, orare, plangere, carnem macerare: hoc solum non potest, Domino suo esse fidelis. In hoc gloriantur, Domino gloriam reddendo, si fideles sumus.*

Luv. 28.

Inter cetera autem quae indicant quantum fuerit sui-ipsius contemptus, illud praecipua commemoratione dignum est, quod ei contigit cum E. Massio, quem Franciscus valde diligebat ob singulares gratias. Hic quaedam die humilitatem Francisci voluit experiri. Quapropter de sylva redeuntis (ubi orationi vacarat, in qua ei saepe magna pandebatur mysteria) occurrit, & ter ei dixit: *Unde tibi? Unde tibi? Unde tibi? Quid fili mi, inquit vir sanctus? Unde tibi, ait Massius, quod totus mundus videtur venire post te, quodque omnes quarant te videre, audire, obedire? Tu nec multa polles gratia, nec magna scientia, nec prudentia, nec nobilitate. Unde ergo tibi, quod totus mundus veniat post te? Hoc audito, vir sanctus totus in spiritu exhilaratus, stetit aliquo spatio temporis facie erecta in caelum, & directus Deum. Deinde genuflexus, gratias Deo agens, cum fervore spiritus convertit se ad Fratrem Massium, & ait: *Vo scire, unde mihi quod totus mundus veniat post me? Hic mihi conis ab illo oculis Altissimi qui contemplantur bonos & malos in eodem loco. Ibi enim oculi non videntur inter malos in eodem in peccatoribus. Ita videntur inter malos in eodem in bonis. Ita videntur...**



ad offerendum opus hoc mirabile, quod intendis facere in terra, creaturam minus idoneam non reperit, propterea me elegit. Ita Speculum vitæ Francisci, parte 2. cap. 37. Verè poterat ipse dicere, quod olim Chri-
 stus Dominus in spiritu exhilaratus: Confessor tibi Pater, quia hac abscondisti à sapientibus, & revelasti ea parvulis. Ita Pater, quia sic placium fuit ante te.

Matth. II.

Abac. 3.

Galat. 6.

Isa. 59.

Concludamus igitur, & dicamus, has esse quatuor rotas, quæ Franciscum evererunt in cælum inter Seraphinos: *Contemptum seculi, Contemptum sui, Amorem ignium proximi, Amorem ardentem Dei.* Hæc etiam quatuor rotæ omnes everunt ejus sectatores. Nec opus est aliis equis currum hunc erabentibus: quia & ipsæ rotæ equi sunt, spiritus enim vitæ est in rotis. Angeli interim comitantur hæc quadrigâ vectos, tanquam directores quadrigarum illarum de quibus apud Prophetam: *Quadriga tua salvatio.* Merito itaque inclamantur Franciscus in cælum eundem tanquam alteri Eliae; omnes ejus filii & discipuli: *Pater mi, Pater mi, Curvus Israel & auriga ejus,* portans & dirigens veros Israëlitas, tuæ virtutis æmulos, & ad visionem Dei aspirantes in cælum usque. Merito rursus ei inclamantur: *Obsecro, fiat in nobis spiritus tuus duplex.* Quid est spiritus duplex, nisi spiritus ejus primitivus, sive verus spiritus Ordinis ejus, qui ipsius meritis & intercessione semper in aliquibus manebit usque in finem sæculi. Semper enim aliqui reperientur, qui sincerè ejus regulam & constitutiones sectentur; de quibus verbis S. Pauli dicit: *Quicumque hanc regulam fuerint secuti, pax super illos, & super Israel Dei.* Hæc enim est quædam promissio facta Francisco, similis illi: *Hoc fœdus meum cum eis: Spiritus meus qui est in te, & verba quæ posui in ore tuo, non recedent de ore tuo, nec de ore seminis tui, nec de ore seminis feminis tui, dicit Dominus amodo & usque in sempiternum.*

Quid est rursus Spiritus Francisci duplex, nisi is quem antea descripsimus, & vocavimus spiritum vitæ in rotis? An non spiritus duplex est zelus gloriæ Dei, cum zelo salutis proximi? An non spiritus duplex, contemptus perfectus sæculi, cum contemptu fuit? An non spiritus duplex, spiritus obedientiæ & castitatis? An non spiritus duplex, spiritus agendi bonum, & fugiendi malum? An non spiritus duplex, spiritus activæ & contemplativæ vitæ? An non spiritus duplex, spiritus sapientiæ & intellectus, spiritus contemplationis & unionis?

Cbclusio.

Hunc ò sancte Pater Franciscæ, impetra filiis tuis, ut nunquam ille deficiat de corde & mente eorum, nec de ore seminis tui, benedicti juxta votum tuum, & juxta promissum tibi à Domino *Hoc fœdus meum cum eis.* Hic spiritus semper eos regat, contineat à malo, impellat ad bonum, accendat ad zelum, ut pallii tui heredes, sint & spiritus simultui consortes, ac virtute & ductu illius, cum illis quos intrantem populis, hujus sæculi fluctuan-

tis aquas, quasi Jordanis vortices, secuto valeant pertansite vestigio, & in Jerusalem, ad pacis æternæ visionem pertingere.

Epitaphium S. Francisci, scriptum à Romano Pontifice Gregor. IX.

Appen- dix.

**FRANCISCI ROMANI
 CELSA HUMILITATE CONSPICUI
 CHRISTIANI ORBIS.**

**FVLCIMENTI,
 ECCLESIAE REPARATORIS,
 CORPORI NEC VIVENTI, NEC
 MORTVO.**

Christi Crucifixi plagarum
 clavorumque,
 Insignibus admirando,
 PAPA novæ fœtus: collacrymans,
 Lætificans & exultans,
 Jusfu, manu munificentia posuit,
 Anno Dom. M. CCXVIII.
 XVI. Calendas Augusti.

Ante obitum mortuus est, post obitum vivus.

Hoc Epitaphium uncialibus litteris inscribi iussit Pontifex Assisit humili Francisco, qui mortuus optat ex humilitate sepeliri in colle inferni, sive in loco supplicis malefactorum destinato. Hoc autem Epitaphio glorioso vult indicare, quomodo mortificationem Jesu semper in suo corpore circumtulit, qui post mortem integro corpore stans, & vividis oculis in cælum respectans, cum factis stigmatibus, sanguine quasi recenti manantibus perseverat. Talem vidit Nicol. V. Pontifex, anno 1449.

DE EODEM FËSTO.

Eccc servus meus suscipiam eum, electus meus, complacuit sibi in illo anima mea, dedi spiritum meum super eum. Ma. 4.2.

Lect. 31. tripliciter.

Tantæ fuit excellentiæ S. Franciscus, ut eam PARS I. nullis titulis ei datis satis assequi valeamus. S. Franciscus terrestris, Seraphim in carne, Angelus crucifixus, electus. Rectè hi ei tituli conveniunt: *Cælestis homo, in ge- servus Dei Similis Filio Dei & filio hominis, Typus Redemptoris, Exemplar perfectionis, Regula vitæ & virtutis, Sigillifer & Vexillifer nostræ religionis.* Licet his & multis aliis titulis gloriarî valeat, ipse tamen qui semper humilitatem adamavit, & tanquam sortem indiviso nexu sibi sociavit, hoc titulo mihi præ cæteris gloriari videtur, SERVUS JESU CHRISTI. Ser- vum